

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

**Федерація роботодавців ПЕК
України**

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула лист Федерації роботодавців ПЕК «України» від 16.10.2020 № 48 надісланий листом Офісу Президента України від 01.02.2021 № 44-01/195 та межах компетенції повідомляє наступне.

Щодо встановлення обмежень

Згідно з пунктом 9 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) НКРЕКП розроблено та схвалено проєкт постанови «Про затвердження Методики встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку та внесення змін до Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії» (далі- проєкт постанови), що має ознаки регуляторного акта (розміщено на офіційному вебсайті НКРЕКП в мережі Інтернет за посиланням <http://www.nerc.gov.ua/?news=10037>).

Прийняття проєкту постанови дозволить забезпечити виконання вимог Закону та:

визначити порядок визначення істотного коливання цін на ринку «на добу наперед» (далі – РДН), внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) та балансуєчому ринку (далі – БР);

установлювати порядок встановлення граничних цін (тимчасових мінімальних та/або максимальних цінових меж) на РДН, ВДР та БР;

визначити рівень граничних цін (тимчасових мінімальних та/або максимальних цінових меж) на РДН, ВДР та БР;

UB

НКРЕКП

№2526/22.1/7-21 від 26.02.2021

забезпечити встановлення гарантованим покупцем справедливих ринкових індикативів під час продажу на РДН електричної енергії, з альтернативних джерел енергії.

З 02 вересня 2020 року по 04 вересня 2020 року проведено відкриті обговорення зауважень та пропозицій, наданих до проекту постанови, за результатами якого складено Протокол відкритого обговорення і таблицю узгоджених позицій, які оприлюднено 18 вересня 2020 року на вебсайті НКРЕКП.

Згідно з частини другої статті 2 Закону проекти правил ринку, правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, кодексів системи передачі та систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів, що можуть вплинути на конкуренцію, підлягають погодженню з Антимонопольним комітетом України. Водночас Антимонопольний комітет України надає Регулятору інформацію про результати розгляду проектів зазначених нормативно-правових актів протягом 10 днів, а в разі повторного погодження – протягом п'яти днів з дня їх надходження до Антимонопольного комітету України.

НКРЕКП листом від 28 січня 2021 року направила на повторне погодження до Антимонопольного комітету України проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Методики встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку та внесення змін до деяких постанов НКРЕКП». На сьогодні проект постанови не погоджено повторно.

Водночас з метою недопущення маніпуляцій з продажем обсягів електричної енергії на ринку електричної енергії, зокрема на балансуєчому ринку, та як наслідок спотворення цінової політики на ринку електричної енергії прийнято постанову НКРЕКП від 05.02.2021 № 189, «Про внесення Зміни до Правил ринку», якою скасовані зобов'язання для учасників ринку у своїх заявках на балансуєчу електричну енергію вказувати ціну не менше від значення 55 % від ціни на РДН.

Разом з тим, обґрунтування до всіх рішень НКРЕКП розміщено на офіційному веб-сайті Регулятора.

Щодо діяльності ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ»

01 серпня 2020 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» (далі – Закон № 810). Згідно з пунктом 4 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 810 Кабінет Міністрів України має протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом розробити та подати до Верховної Ради України законопроект щодо відшкодування заборгованості ДП «Гарантований покупець» перед суб'єктами господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, що утворилася станом на 01 серпня 2020 року, протягом 2021 – 2022 років шляхом оформлення облігацій

внутрішньої державної позики з терміном обігу п'ять років. Незважаючи на те, що до Державного бюджету України на 2021 рік видатків на випуск ОВДП не включено, Кабінет Міністрів України має можливість включити відповідні видатки на випуск ОВДП до Державного бюджету України на 2022 рік.

17.11.2020 Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», зокрема, згідно з яким Кабінету Міністрів України надано право надавати державні гарантії оператору системи передачі – НЕК «УКРЕНЕРГО» для забезпечення боргових зобов'язань.

Разом з цим, 09.12.2020 прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 1203 «Деякі питання виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (далі – Постанова № 1203), згідно з якою встановлено:

надати у 2020 році державні гарантії для забезпечення виконання боргових зобов'язань за кредитами (позиками), що залучаються приватним акціонерним товариством «Національна енергетична компанія «Укренерго» у банків державного сектору з метою погашення заборгованості перед державним підприємством «Гарантований покупець»;

затвердити Умови надання у 2020 році державних гарантій для забезпечення виконання боргових зобов'язань за кредитами (позиками), що залучаються приватним акціонерним товариством «Національна енергетична компанія «Укренерго» у банків державного сектору.

З метою стабілізації роботи ринку електричної енергії, підвищення рівня розрахунків на ринку електроенергії, ураховуючи Постанову № 1203, НЕК «УКРЕНЕРГО» підписала кредитні угоди (договори) з АТ «ОЩАДБАНК» (від 30.12.2020 № 1372/31/2), АТ «Укресімбанк» (від 30.12.2020 № 20-1KV0016), АБ «Укргазбанк» (від 31.12.2020 № 20-К/20-VIP), якими передбачено запозичення під державні гарантії коштів у загальній сумі 10,25 млрд. грн, для спрямування на погашення боргових зобов'язань за виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

Враховуючи складну ситуацію, що склалась на ринку електричної енергії у зв'язку із заборгованістю НЕК «Укренерго» перед ДП «ГАРАНТОВАНІЙ ПОКУПЕЦЬ», а останнього перед суб'єктами господарювання, які виробляють електричну енергію та мають стратегічне значення для економіки держави, а також лист НЕК «УКРЕНЕРГО» від 23.12.2020 № 01/47112, на засіданні, що проходило у формі відкритого слухання 31.12.2020 прийнято постанови № 2874, № 2875, № 2876 щодо підписання НКРЕКП Договорів (угод) про погашення заборгованості перед АТ «ОЩАДБАНК», АТ «Укресімбанк», АБ «Укргазбанк» за надання кредитів, відповідно до Постанови № 1203.

Щодо окремої категорії споживачів – підприємства «зеленої» електрометалургії»

Законом № 810 виділено окрему категорію споживачів – підприємства «зеленої» електрометалургії». Так, відповідно до Закону № 810 підприємство

«зеленої» електromеталургії» – це юридична особа, що здійснює господарську діяльність з виробництва сталі із дотриманням норм щодо прямих викидів діоксиду вуглецю в результаті виробництва сталі на рівні не більше 250 кілограмів на тону сталевий продукції та виключно електродуговим методом виробництва.

Водночас Законом № 810 передбачено, що для підприємств «зеленої» електromеталургії» на період дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, встановлюється тариф на послуги з передачі електричної енергії, купівля якої здійснюється для цілей виробництва сталі, що не враховує витрати оператора системи передачі на виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії. Зазначений тариф встановлюється одночасно з переглядом тарифу оператора системи передачі.

Разом з цим підставами для встановлення окремого тарифу на послуги з передачі електричної енергії для підприємств «зеленої» електromеталургії є наявність довідок, передбачених статтею 33 Закону України «Про ринок електричної енергії».

Слід зазначити, що на сьогодні в НКРЕКП відсутні відповідні довідки, а отже окремий тариф на послуги з передачі електричної енергії для підприємств «зеленої» електromеталургії не встановлено.

Щодо аудиту на ринку електричної енергії

Згідно з пунктом 1.11.1 глави 1.1 розділу I Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку затверджені постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 308 ОР забезпечує проведення аудиту роботи РДН та ВДР щодо відповідності цим Правилам. Аудит РДН та ВДР проводиться **не менше одного разу на рік кваліфікованою незалежною аудиторською компанією.**

Так ОР проведено аудит РДН та ВДР за період з 01.07.2019 по 31.12.2019. Звіт про результати аудиту РДН та ВДР ОР оприлюднено на вебсайті ОР.

Крім цього, звертаємо увагу, що статтею 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Правовий статус, завдання, функції та повноваження НКРЕКП визначені Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон).

Згідно з частиною першої статті 1 Закону про НКРЕКП Регулятор є постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України.

Особливості спеціального статусу Регулятора обумовлюються його завданнями і повноваженнями та визначаються Законом, іншими актами законодавства.

Згідно з частиною першою статті 4 Закону про НКРЕКП Регулятор у своїй діяльності керується основними принципами, зокрема, законності, відкритості і прозорості, гласності процесу державного регулювання.

Основною формою роботи Регулятора як колегіального органу є засідання, що проводяться у формі відкритих слухань із забезпеченням онлайн-трансляції на офіційному веб-сайті.

Разом з цим, Регулятор забезпечує відкритість своєї діяльності, шляхом: інформування громадськості про плани та результати своєї роботи; проведення громадських обговорень та громадських слухань; оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті у формі відкритих даних, зокрема щодо порядку денного засідання Регулятора, проектів рішень Регулятора разом з обґрунтуванням, прийнятих Регулятором рішень.

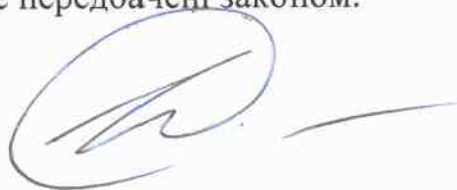
Статтею 15 Закону про НКРЕКП передбачено, що проекти рішень Регулятора, що мають ознаки регуляторного акта, разом з матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття таких рішень, та аналізом їх впливу оприлюднюються на офіційному вебсайті Регулятора з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб.

Зауваження і пропозиції до проектів рішень, одержані протягом встановленого строку, оприлюднюються шляхом розміщення на офіційному вебсайті Регулятора та підлягають обов'язковому розгляду Регулятором за участі фізичних, юридичних осіб, їх об'єднань, органів місцевого самоврядування та інших заінтересованих осіб, які надали такі зауваження та пропозиції, у порядку, затвердженому Регулятором, а саме Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженим постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866.

Регулятор приймає рішення з урахуванням позицій всіх заінтересованих сторін та дотриманням балансу інтересів учасників ринку та забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів.

Отже, Регулятор здійснює свою діяльність на підставі, в межах повноважень, що передбачені законами України та у відкритий і прозорий спосіб, що забезпечує можливість всім учасникам ринку електричної енергії та іншим заінтересованим особам приймати участь у процедурі обговорення проектів рішень Регулятора. З огляду на зазначене, пропозиції Федерації роботодавців ПЕК України щодо проведення аудиту роботи НКРЕКП є безпідставними та такими, що не передбачені законом.

Член НКРЕКП

Д. Коваленко